Kulturutskottets betänkande 1984/85:12

om idrott, rekreation och turism (prop. 1984/85:100 bil. 11 delvis)

Inledning

Utskottet behandlar i detta betänkande

dels proposition 1984/85:100 bil. 11 (jordbruksdepartementet) avsnittet I. Idrott, rekreation och turism,

dels motioner med anknytning till den angivna delen av propositionen.

Sammanfattning

I betänkandet behandlas regeringens förslag i budgetpropositionen i fråga om idrott, rekreation och turism. Anslagen gäller bl. a. bidrag till verksamheten inom Sveriges riksidrottsförbund och Sveriges turistråd.

De motioner rörande idrotten som utskottet behandlar i detta sammanhang rör en nordisk aktionsplan mot doping, de s. k. främjandeorganisationernas anknytning till Riksidrottsförbundet, kommersialismen inom idrotten, förslag om att tipsmedlens överskott skall överföras som stöd till idrotten samt tillsättandet av en parlamentarisk utredning om kommersialismen inom idrotten och formerna för social trygghet för idrottsmän på elitnivå. Dessutom behandlas frågan om upphävande av förbudet mot professionell boxning i vårt land.

Motionerna inom turism- och rekreationsområdet rör statliga insatser för turismen inom vissa län, kapitalförsörjningen till Svenska turistföreningen, gränsdragningsproblem mellan turismföretag och stat/kommun, en effektivare marknadsföring i utlandet av Sverige som turistland samt ett svenskt medlemskap i World Tourist Organization.

Utskottet tillstyrker förslagen i propositionen, dock med viss ändring som en följd av regeringens förslag i propositionen om fritt handredskapsfiske. Motionerna avstyrks.

Sex reservationer och två särskilda yttranden fogas vid betänkandet.

NIONDE HUVUDTITELN

1. **Stöd till idrotten.** Regeringen har i proposition 1984/85:100 bilaga 11 (jordbruksdepartementet) under punkt I 1 (s. 106—108) föreslagit riksdagen att till Stöd till idrotten för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 205 500 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:610 av Erkki Tammenoksa m. fl. (s) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen har

framförts för att åstadkomma en gemensam nordisk aktionsplan för att förhindra dopingens spridning inom idrotten.

I motion 1984/85:722 av Rune Ångström (fp) yrkas att riksdagen i skrivelse till regeringen begär den organisationsförändring beträffande vissa organisationer av folkrörelsekaraktär som omtalas i motionen.

I motion 1984/85:1819 av Ingvar Karlsson i Bengtsfors (c) och Elving Andersson (c) yrkas att riksdagen beslutar att upphäva lagen (1969:612) om förbud mot professionell boxning.

I motion 1984/85:1834 av Lars Werner m. fl. (vpk) yrkas

1. att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag att föreläggas riksdagen i syfte att motverka kommersialiseringen inom idrotten och vända utvecklingen på sätt som föreslås i motionen,
2. att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag som innebär att hela överskottet av tipsmedel på sikt skall överföras som stöd till idrotten i enlighet med vad som anförs i motionen,
3. att riksdagen hos regeringen hemställer om tillsättandet av en parlamentarisk utredning med uppdrag att utarbeta förslag om hur kommersialismens grepp över idrotten skall brytas och utarbeta förslag till statliga stipendieformer och former för social trygghet för idrottsutövare på elitnivå i enlighet med vad som anförs i motionen.

Utskottet

I propositionen föreslås att anslaget till idrotten höjs med 17 milj. kr. till 205,5 milj. kr.

Anslaget används för bidrag till Sveriges riksidrottsförbund (RF), för den verksamhet som bedrivs av förbundet och till förbundet anslutna organisationer. Från anslaget utgår också bidrag till bl. a. vissa utanför Riksidrottsförbundet stående organisationer och till studentkårernas motionsverksamhet.

Det framhålls i budgetpropositionen att idrottsrörelsen fullgör betydelsefulla insatser i vårt samhälle. Särskilt betonas att motion och rekreation är viktiga inslag i friskvårdsarbetet samt att idrottsrörelsen aktiverar många ungdomar. Vidare framhålls det som angeläget att samhället ger sitt stöd åt idrottsrörelsens strävan att bredda sin verksamhet ytterligare. Ökade resurser föreslås för att ge kvinnoidrotten förbättrade verksamhetsvillkor. Särskilda satsningar föreslås även på handikappade och invandrare vilka är underrepresenterade inom idrottsrörelsen. Anslagsuppräkningen medger också, enligt budgetpropositionen, en fortsatt satsning i enlighet med riksidrottens målprogram att stödja föreningsliv, ledare och anläggningar inom idrotten.

Insatser mot doping

Föredragande statsrådet anför att inom ramen för det ökade anslaget skall särskilda medel bl. a. avsättas för att motverka bruket av dopingpreparat. För detta ändamål beräknas 2 milj. kr.

Dopingfrågan behandlas i motion 610 (s). Motionärerna vill att idrottsrörelsen och samhället skall utarbeta en gemensam nordisk aktionsplan för att förhindra dopingens spridning inom idrotten. Motionärerna menar att Sverige skall vara initiativtagare till en sådan aktionsplan.

Som framgår av motionen finns en gemensam nordisk rekommendation om genomförande av dopingkontroller. Rekommendationen gäller nordiska idrottsutövare under tävling och träning i Norden. Rekommendationen antogs år 1983 av Nordisk faelleskommitté som är ett gemensamt nordiskt samarbetsorgan inom idrotten.

Enligt vad utskottet inhämtat arrangeras dessutom på nordisk basis årligen återkommande dopingkonferenser där de nordiska länderna diskuterar dopingfrågor. Sverige är värd för 1985 års konferens.

Antidopingfrågor har också behandlats på en Europarådskonferens för ministrar ansvariga för idrottsfrågor (4th Conference of European Ministers Responsible for Sport). Som resultat av konferensen har Europarådets ministerkommitté godkänt en rekommendation om antidopingverksamhet (No. R (84) 19). Rekommendationen innehåller bl. a. krav på regeringsåtgärder rörande dopinganalyser och -kontroller.

Verksamheten för att bekämpa doping inom idrotten har successivt byggts ut under de senare åren. Trots detta har dopingproblemen ökat och utgör nu ett av idrottens största problemområden, vilket gäller såväl nationellt som internationellt.

Utskottet konstaterar dock att ökade ansträngningar görs för att motverka doping inom idrotten. Utskottet noterar med tillfredsställelse att frågan behandlats både i det nordiska samarbetsorganet inom idrotten och i Europarådets speciella konferens för idrottsansvariga ministrar. I den ovan angivna rekommendationen ställs bl. a. krav på regeringsåtgärder rörande dopinganalyser och -kontroller.

Sveriges ökade insatser kommer att ske inom informations- och utbildningsområdena samt genom tätare dopingkontroller och utökad testkapacitet.

Utskottet anser under hänvisning till den lämnade redovisningen att syftet med motion 610 kommer att bli tillgodosett utan någon riksdagens åtgärd med anledning av motionen.

Stödet till främjandeorganisationerna

Frågan om de s. k. främjandeorganisationerna behandlas i motion 722 (fp). Förslaget i motionen går ut på att lösgöra de s. k. främjandeorganisationerna från anknytningen till RF. Motionären anser att RF:s myndig-

hetsansvar gentemot organisationerna bör upphävas och att beredningen av organisationernas anslagsframställning bör ske direkt i jordbruksdepartementet.

Frågan om främjandeorganisationernas anknytning till RF har under de senaste tre åren vid fem tillfällen behandlats av riksdagen (KrU 1981/82:19, KrU 1982/83:1, KrU 1982/83:25, KrU 1983/84:13 och KrU 1983/84:22). En förändring av nuvarande ordning har därvid avvisats. Utskottet erinrade i sitt betänkande KrU 1983/84:13, där ett motionsyrkande liknande det nu aktuella behandlades, om att den nuvarande myndighetsorganisationen bygger på förslag från idrottsutredningen (SOU 1969:29). Utredningen ansåg att den ordning som nu gäller skulle innebära en organisatorisk rationalisering och ge bäst garanti mot en splittring av idrottsrörelsen.

Utskottet finner inte anledning att nu ändra uppfattning och avstyrker motion 722.

Kommersialismen inom idrotten, m. m.

I motion 1834 (vpk) yrkande 1 hemställs om åtgärder för att motverka kommersialismen inom idrotten. Motionärerna pekar på en rad omständigheter som enligt deras mening är negativa för idrotten. De menar att kommersialismen medför att de idrottsverksamheter som aktiverar flest människor, som betyder mest för folkhälsan och som har den största sociala funktionen får minst stöd. De menar vidare bl. a. att pengarna har fått så stor betydelse inom elitidrotten att det ligger nära till hands att drogbruket ökar. I motionen föreslås att en särskild fond för idrottens främjande inrättas. Till en sådan fond skall enligt motionärerna alla sponsrade medel överföras och fördelas i samråd med idrottsrörelsen.

Frågan om kommersialiseringen inom idrotten har behandlats tidigare (KrU 1982/83:25, KrU 1983/84:13). Utskottet konstaterade i sitt betänkande förra året att idrottsrörelsen själv noga följde utvecklingen och ansåg inte att någon framställning från riksdagen enligt motionsförslaget var påkallad. Utskottet pekade bl. a. på att RF i oktober 1983 fastställt vissa riktlinjer för samverkan mellan idrottsrörelsen och näringslivet.

Riksidrottsmötet 1983 beslöt att idrottens utvecklingsarbete för den närmaste treårsperioden skall koncentreras på sex områden. Bland dessa områden ingår utvecklingen av idrottens ekonomisering. Enligt vad utskottet inhämtat omfattar utvecklingsarbetet bl. a. idrottens förhållande till och samverkan med myndigheter och näringsliv. Inte minst sponsorverksamheten kommer att belysas. Utskottet noterar att samtidigt som sponsorverksamheten ökar idrottens självfinansiering betonar idrottsrörelsen vikten av att slå vakt om idrotten som en suverän folkrörelse. Utskottet anser inte att någon framställning från riksdagen enligt motionsförslaget är påkallad (yrkande 1).

En snabbutredning av frågan om tipsmedlens användning begärs vidare i motionen (yrkande 2). Motionärerna vill att ett förslag framläggs om hur ett anslag motsvarande tipsmedlens överskott på sikt skall tillföras idrotts- och friluftslivet.

Frågan om tipsmedlen har behandlats vid en rad tillfällen och senast våren 1984 (KrU 1983/84:13). Utskottet hänvisade vid det tillfället till vad utskottet anfört år 1977 (KrU 1976/77:33) om att idrotten har rätt till ett betydande samhällsstöd oberoende av att den via tipsmedlen tillför statsverket inkomster. Enligt utskottets uppfattning borde samhällets stöd till idrotten på sedvanligt sätt avvägas vid bedömning av anslagsbelopp för andra ändamål.

Enligt uppgifter som utskottet inhämtat har idrottsrörelsen totalt erhållit 34,3 milj. kr. av tipsmedlen sedan år 1979. Dessa medel har utgått till speciella ändamål som t. ex. stöd till handikappidrotten, medel till RF:s riksanläggning i Vålådalen och medel till Korporationsidrottsförbundets kampanj "Prima liv".

Utskottet anser att tidigare, ovan återgiven motivering alltjämt äger full giltighet. Med hänsyn härtill avstyrker utskottet yrkande 2 i motionen.

Motionärerna hemställer vidare om tillsättandet av en parlamentarisk utredning som skall överväga formerna för de samhällsinsatser som behövs för att kommersialismens grepp över idrotten skall brytas. Motionärerna vill också att utredningen skall överväga någon form av statliga stipendier som alternativ till förmåner som nu erhålls i det kommersiella systemet och för att ge tryggare förhållanden för idrottsutövarna. Utredningen skall också pröva hur elitidrottare kan ges trygghet efter den aktiva perioden (yrkande 3).

Kulturutskottet har vid flera tillfällen tidigare och så sent som våren 1983 (KrU 1982/83:25) avstyrkt begäran om likartade utredningar.

Utskottet har erinrat bl. a. om att frågan om idrottens finansiering behandlats i RF:s Idéprogram 1980. Beträffande elitidrottarnas sociala trygghet har redogjorts för 1981 års riksidrottsmötes fastställda mål att söka utveckla elitidrotten genom att förbättra den sociala situationen för aktiva idrottare och ledare. Vidare har redogjorts för de idrotts- och utbildningsstipendier som RF delar ut på 10 000 kr. till högst 150 elitidrottare per år.

Elitidrottarnas situation berörs i budgetpropositionen (s. 107). Jordbruksministern understryker vikten av att de som ägnar sig åt elitidrott ges goda förutsättningar för detta. Enligt jordbruksministern bör det ankomma på RF och specialidrottsförbunden att inom ramen för sina anslag sörja för att så sker.

Utskottet konstaterar att RF har utarbetat ett idéprogram för elitidrotten i Sverige med redogörelse för mål och åtgärdsprogram. De åtgärder RF hittills vidtagit presenteras i programmet. Detta gäller bl. a. inrättandet av idrottsgymnasier med grundfilosofin att unga elitidrottare skall få stöd för

att klara kombinationen utbildning med idrottssatsning. RF har som mål att det på högskolenivå skall arrangeras en utbildning som har en uppläggning motsvarande idrottsgymnasiernas.

I idéprogrammet sägs också att RF bör verka för att idrottsrörelsen tar ett utökat socialt och ekonomiskt ansvar för de aktivas situation.

Bland de av 1983 års riksidrottsmötes fastställda utvecklingsområden återfinns elitidrotten. Enligt vad utskottet inhämtat skall utvecklingsarbetet koncentreras till att analysera arbetsmarknadsvillkoren och möjligheterna till en förbättrad yrkesutbildning för de aktiva. I projektet ingår även att finna vägar för att ekonomiskt lösa ledarnas möjligheter att utan lönebortfall kunna delta i idrottsledarutbildning och att fullgöra internationella idrottsledaruppdrag.

Utskottet konstaterar att idrottsrörelsen ägnar stor uppmärksamhet åt de frågor som motionärerna tar upp. Med hänsyn härtill och till vad utskottet i övrigt anfört anser utskottet att motion 1834 yrkande 3 inte bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Förbudet mot professionell boxning

Efter förslag av regeringen antog riksdagen år 1969 lagen (1969:612) om förbud mot professionell boxning (prop. 1969:118, 1969:1LU 51, rskr. 1969:344). Förbudet avser tävlings-, uppvisnings- eller träningsmatcher i Sverige.

I motion 1819 (c) framställs krav på ett upphävande av förbudet mot professionell boxning. Motionärerna anför att förbudet inte torde ha hindrat en enda boxare som haft viljan och förmågan att utöva professionell boxning från att utöva denna boxning. Som skäl för motionsyrkandet anförs vidare bl. a. att om förbudet upphävs den professionella boxningen skulle underkastas likvärdiga säkerhetsföreskrifter med dem, som gäller inom svensk amatörboxning. Detta skulle, enligt motionärerna, innebära en väsentlig förbättring av möjligheterna att begränsa de risker som finns inom den professionella boxningen. Till följd av förbudet får svenska professionella boxare i dagsläget underkasta sig andra länders säkerhetsföreskrifter, vilket i regel innebär sämre säkerhetsföreskrifter än dem som skulle gälla i Sverige, menar motionärerna.

Förbudet mot professionell boxning infördes bl. a. mot bakgrund av att denna ansågs hälsofarligare än amatörboxningen. Säkerhetsbestämmelserna var mindre omfattande och såväl matchtiden som boxarnas aktiva tid var längre. Det utredningsarbete som föregått propositionen i ämnet sammantaget med remissyttrandena visade enligt departementschefen att de medicinska skadeverkningarna av boxningen — främst då hjärnskador av kronisk natur — var allvarligare än man tidigare haft anledning räkna med och av sådan art att boxningen från medicinsk synpunkt inte längre kunde godtas i sin dåvarande form. Enligt departementschefens uppfatt-

ning var det verklighetsfrämmande att räkna med att det beträffande den professionella boxningen skulle införas säkerhetsföreskrifter vilka i godtagbar grad kunde förebygga hälsoriskerna, särskilt med hänsyn till den professionella boxningens internationella anknytning. Som ytterligare skäl för en förbudslagstiftning angav departementschefen boxningens förråande verkan och behovet att stävja det enligt hans mening osunda ekonomiska intresse som gjorde sig gällande inom yrkesboxningen. Riksdagens skäl för att godta propositionsförslaget överensstämde i allt väsentligt med de skäl som redovisats i propositionen.

Såväl i det redovisade lagstiftningsärendet som vid flera tillfällen senare har riksdagen haft att ta ställning till om även amatörboxning skall förbjudas. Hitintills har propåer om ett sådant förbud avvisats.

Regeringen tillsatte i december 1979 en utredning om amatörboxningens skadeverkningar, som i maj 1982 lämnade sitt betänkande (SOU 1982:22) Svensk amatörboxning och skadeverkningarna. Utredningens slutsats var att det inte kunde anses föreligga skäl för ett förbud mot svensk amatörboxning i den utformning den för närvarande har.

I 1983 års budgetproposition (prop. 1982/83:100 bil. 11 s. 136) anmälde jordbruksministern att han med anledning av boxningsutredningens förslag inte ansåg att något förbud mot amatörboxning borde införas. Däremot ansåg han det, som också remissinstanserna framhållit, angeläget att idrottsrörelsen vidtar åtgärder för att ytterligare minska skadeverkningarna vid amatörboxning. Anmälningen föranledde inte något uttalande av riksdagen.

Utskottet har inhämtat att RF sedermera tillsatt en arbetsgrupp med bl. a. uppgift att se över och utveckla regler och säkerhetsbestämmelser för amatörboxningen. Vidare har Idrottens forskningsråd avsatt medel för bl. a. ett projekt avseende en undersökning om amatörboxningen förorsakar påvisbara tecken på skada eller funktionsförändring i centrala nervsystemet.

Enligt utskottets mening har det under den tid som förflutit sedan riksdagen fattade sitt beslut om förbud mot professionell boxning inte inträffat någon omständighet som ger anledning att ompröva beslutet. De motiv som låg till grund för beslutet är enligt utskottets mening fortfarande bärande. Utskottet avstyrker således motionen.

Motionen aktualiserar den flera gånger tidigare behandlade frågan om en utvidgning av förbudet mot professionell boxning i vårt land till att avse även amatörboxning. Med hänsyn till innehållet i den år 1982 framlagda utredningen om amatörboxningens skadeverkningar och till åtgärder som därefter vidtagits inom idrottsrörelsen anser utskottet att det inte nu finns skäl till något riksdagens initiativ för att vidga lagstiftningens tillämpningsområde.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *medelsanvisningen*
   att riksdagen till *Stöd till idrotten* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 205 500 000 kr.,
2. beträffande *en nordisk aktionsplan mot doping*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:610,
3. beträffande *det statliga stödet till främjandeorganisationerna*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:722,
4. beträffande *kommersialismen inom idrotten*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:1834 yrkande 1,
5. beträffande *tipsmedlens användning till idrotten*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:1834 yrkande 2,
6. beträffande *tillsättandet av en parlamentarisk utredning rörande vissa idrottsfrågor*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:1834 yrkande 3,
7. beträffande *upphävande av lagen (1969:612) om förbud mot professionell boxning*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:1819.

2. **Stöd till turism och rekreation.** Regeringen har under punkt I 2 (s. 109—112) föreslagit riksdagen att till Stöd till turism och rekreation för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 75 800 000 kr.

Motioner

I motion 1984/85:373 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) yrkas — med hänvisning till vad som anförts i motion 1984/85:372 — att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen om främjande av fjällturismen, särskilt stödet till Svenska turistföreningens fjällverksamhet.

I motion 1984/85:1497 av Kerstin Göthberg m. fl. (c) yrkas att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen föreslås för ett ökat samarbete i marknadsföringen utomlands av Sverige som turistland samt angelägenheten av att utveckla prisbilliga paketresor till Sverige.

I motion 1984/85:1521 av Jan Hyttring (c) och Bertil Jonasson (c) yrkas — med hänvisning till vad som anförts i motion 1984/85:1520 — att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av statligt stöd till alpin sportanläggning i Branäs, Värmland.

I motion 1984/85:1797 av Stig Alftin m. fl. (s) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om statliga insatser för rekreation och turism i Gävleborgs län.

I motion 1984/85:1825 av Per-Richard Molén (m) och Ingrid Hemmingsson (m) yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till åtgärder för att komma till rätta med gränsdragningsproblemen mellan turismföretag och stat/kommun.

I motion 1984/85:2477 av Gunnel Jonäng (c) yrkas att riksdagen begär att regeringen vidtar åtgärder för att förbereda Sveriges medlemskap i World Tourist Organization (WTO).

I motion 1984/85:2766 av Ingemar Eliasson (fp) och Karin Söder (c) yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts beträffande behovet av samordnade satsningar på utlandsturism,
2. att riksdagen vad beträffar marknadsföringsåtgärder ger regeringen till känna vad i motionen anförts om samordningen med övriga nordiska länder,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts beträffande turismen i Värmland.

Utskottet

I propositionen föreslås att anslaget till Stöd till turism och rekreation för budgetåret 1985/86 räknas upp med 4,1 milj. kr. till 75,8 milj. kr. Från anslaget utgår medel till Sveriges turistråds verksamhet. Dessutom lämnas bidrag till uppförande av turist- och rekreationsanläggningar av riksintresse samt till utvecklings- och försöksverksamhet inom turist- och rekreationssektorn. Från anslaget lämnas också bidrag till vissa ideella organisationer.

Inledning

Sveriges turistråd har genom beslut av riksdagen våren 1984 (prop. 1983/84:145, KrU 1983/84:22, rskr. 1983/84:353) givits ett övergripande centralt ansvar för turist- och rekreationsfrågorna. Turistrådet skall utveckla svensk turism och genom marknadsföringsåtgärder förbättra svensk bytesbalans och sysselsättning samt stödja regional utveckling. Turistrådet skall vidare medverka till att förbättra möjligheterna för breda folkgrupper till turism och rekreation.

Rådet har fått en delvis ändrad organisation. Rådets ansvarsområde har också vidgats genom att det fått nya arbetsuppgifter samt genom att det fått överta den nedlagda rekreationsberedningens uppgifter och vissa uppgifter från statens naturvårdsverk.

Två särskilda organ — en referensgrupp och en permanent delegation — har inrättats. Referensgruppen är ett rådgivande organ till Turistrådet i marknadsföringsfrågor. I referensgruppen finns företrädare för turistnäringen och dess intresseorganisationer samt för vissa folkrörelser och andra intressenter i svensk turism. Delegationen som är underställd rådets

styrelse har tilldelats vissa myndighetsuppgifter. Delegationen har beslutanderätt i fråga om bl. a. bidragsärenden och yttranden över arbetsmarknads- och lokaliseringsärenden. En särskild planeringsavdelning underställd delegationen svarar för beredning av dessa frågor.

Turistrådet har ansvaret för utarbetandet av en strukturplan för utveckling av turism och rekreation. Strukturplanen syftar bl. a. till att samordna de närings- och regionalpolitiska åtgärderna inom turist- och rekreationssektorn. Planen skall utgå från befintliga utvecklingsplaner och utredningsmaterial. Erforderliga marknadsföringsåtgärder skall redovisas för de olika resmål och områden som tas med i planen. Turistrådets arbete med strukturplanen skall ske i samarbete med statens industriverk, arbetsmarknadsstyrelsen och naturvårdsverket. Riksdagen framhöll i sitt beslut i frågan att det är viktigt att strukturplanen utformas i nära samarbete med såväl centrala myndigheter som de regionala och lokala myndigheterna.

Den närmare inriktningen av strukturplanen anges i regeringens uppdrag till Turistrådet. Av uppdraget framgår bl. a. att strukturplanen fortlöpande bör kunna fungera som beslutsunderlag för de ställningstaganden som blir aktuella i den delegation som inrättats vid Turistrådet. Strukturplanen skall även utgöra underlag för Sveriges turistråds långsiktiga verksamhetsplanering. Strukturplanen bör härutöver utgöra en kunskapsbank till förfogande för skilda organ eller intressenter inom turism och rekreation. Strukturplanen utgör ett prioriteringsunderlag som bygger på bl. a. regionala och lokala bedömningar till förfogande för såväl samhällsorgan som näringsliv. Strukturplanen skall också kunna ge underlag för regionala prioriteringar av insatser.

Enligt vad utskottet inhämtat avser Turistrådet att organisera strukturplanen i form av en databas. Under 1984/85 har Turistrådet för avsikt att precisera planens användningsområden och hur den skall byggas upp. Under 1985/86 påbörjas inmatningen av data.

Turistnäringens ekonomiska problem kommer att behandlas i en särskild branschstudie. Statens industriverk har fått i uppdrag att i samarbete med arbetsmarknadsstyrelsen och Turistrådet genomföra denna studie. Studien skall ta upp hur de samhälleliga insatserna kan samordnas för att på bästa sätt stödja turistnäringen. Enligt beslut av riksdagen bör branschstudien inarbetas i strukturplanen. Av regeringens uppdrag till industriverket framgår att en analys av turistnäringens ekonomiska förutsättningar och problem skall redovisas senast den 1 augusti 1985. Faktorer som bl. a. företagsstorlek, ägar- och organisationsförhållanden, lönsamhet, marknadsförutsättningar och lokalisering kommer att analyseras. I en andra etapp som skall redovisas senast den 1 augusti 1986 skall förslag till åtgärder lämnas. I förslagen skall bl. a. anges hur ansvaret för genomförande och finansiering bör fördelas mellan olika organ och intressenter. I den mån kostnader uppkommer för staten skall enligt regeringens uppdrag redovisas hur dessa kan finansieras inom ramen för befintliga anslag.

Regionala frågor

I tre av motionerna behandlas förslag som syftar till ökade statliga satsningar i vissa landsdelar. I motionerna anförs såväl turistpolitiska som arbetsmarknadspolitiska skäl för ökade statliga satsningar i de aktuella områdena.

I motion 1797 (s) begärs att riksdagen skall göra vissa uttalanden om statliga insatser för rekreation och turism i Gävleborgs län. Motionärerna anser att det finns goda förutsättningar att bygga ut turistnäringen på olika platser inom länet. De pekar på att olika områden inom länet har bedömts vara mycket lämpliga för både när- och fjärrturism. Berörda kommuner har långt framskridna planer på att bygga ut anläggningar för rekreation och turism i enkla former. Dessutom har stora satsningar redan kommit i gång inom länet. Dessa satsningar har gjorts med utgångspunkt i att det är möjligt att utveckla turismen och sysselsättningen i länet. Det krävs emellertid enligt motionärerna att samhället går in med ett stöd för utveckling av dessa områden. Detta gäller såväl utveckling av s. k. tvåsäsongsområden som utveckling av enkla boendeanläggningar i ensäsongsområden.

I motion 2766 (fp, c) yrkas i här aktuell del att riksdagen skall ställa sig bakom vad som anförts i motionen beträffande turismen i Värmland. I motionen framhålls de goda förutsättningar som Värmland har för turismen. Motionärerna framhåller även betydelsen av en ökad satsning på turismen i Värmland av sysselsättningsskäl. I motionen tas också upp det s. k. Branäsprojektet. Branäs behandlas även i motion 1521 (c). I båda motionerna framhävs betydelsen av Branäsprojektet för norra delen av Värmland, och en generös tilldelning av statligt stöd krävs i motionerna. I motiveringen till motion 1521 pekas på att behovet av en utbyggd vinterturism i norra Värmland är väl dokumenterat. Motionärerna anser att en boendeanläggning skulle bli ett bra komplement till befintliga aktiviteter för sommarturismen.

I 1984 års proposition om turist- och rekreationspolitiken (prop. 1983/84:145 bil. 1) redovisades att de statliga ekonomiska insatserna på turist- och rekreationssektorn kraftigt ökat under perioden 1975—1983. Detta har skett genom olika arbetsmarknads- och regionalpolitiska åtgärder. Insatser har främst gjorts i ekonomiskt och sysselsättningsmässigt svaga regioner, i första hand inom det regionalpolitiska stödområdet (se även prop. 1984/85:115 om regional utveckling och utjämning som skall behandlas av riksdagen senare under våren). Principerna för det statliga stödet behandlades också i förra årets budgetproposition. I denna framhölls vikten av att näringen inte bör bli beroende av olika statliga stödformer. Dessutom framhölls i propositionen såväl som i kulturutskottets betänkande (KrU 1983/84:22 s. 25) att de statliga satsningar som lämnas bör prövas utifrån en helhetssyn så att både arbetsmarknads-, rekreations- och turismsynpunkter beaktas och dessa investeringar leder till stadigvarande sysselsättning.

Utskottet vill framhålla att en sådan helhetsprövning erhålls genom att den nya delegation som lyder under Sveriges turistråd har till uppgift att verka för en samordning av de statliga insatserna för turism och rekreation. Delegationen skall bl. a. yttra sig i arbetsmarknads- och lokaliseringsärenden som är av betydelse från turist- och rekreationssynpunkt. Detta innebär att Turistrådet bl. a. får möjlighet att göra marknadsbedömningar av planerade satsningar, där det är aktuellt med statliga insatser. Förutsättningarna för Turistrådets bedömningar kommer att ytterligare förbättras sedan branschstudien slutförts och strukturplanen kan användas vid bedömningarna.

Utskottet anser mot bakgrund av det anförda att motionerna 1797 och 2766 (yrkande 3) inte bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Enligt vad utskottet inhämtat har en ansökan lämnats in hos länsstyrelsen i Värmland om ett lokaliseringsbidrag på ca 20 milj. kr. och ett lokaliseringslån på 35 milj. kr. till en alpin sportanläggning i Branäs. Utskottet anser att beredningen av detta ärende inte bör föregripas och avstyrker motion 1521.

Fjällturismen

Motion 373 (fp) behandlar främjandet av fjällturism. I motionen framhålls att en viss utbyggnad av övernattningsstugor behövs samt att flera av de större fjällanläggningarna behöver renoveras och byggas ut. Motionärerna menar att det är angeläget att Svenska Turistföreningen (STF) tillförs de medel föreningen begärt i sin anslagsframställning.

I STF:s anslagsframställning redogörs för att Turistföreningens kapitalförsörjning varit föremål för en utredning inom jordbruksdepartementet. I arbetsgruppens rapport (Ds Jo 1981:3) Svenska turistföreningens fjällanläggningar, som lämnades i mars 1981, beräknades behovet av kapitalinvesteringar i fjällanläggningar uppgå till 70 milj. kr. under 1980-talet, varav ca 33 milj. kr. gavs högsta prioritet.

Regeringen beslutade år 1981 att under en treårsperiod lämna 20 milj. kr. i statsbidrag för de mest prioriterade investeringarna. Dessutom utgick ca 10 milj. kr. i brandförsäkringsmedel. Statsbidragen utgick i form av bidrag till beredskapsarbeten, lokaliseringsstöd och anläggningsstöd från naturvårdsverkets dåvarande anslag.

STF anför i sin anslagsframställning att ett fullföljande av denna upprustning och utbyggnad fortfarande är aktuellt. Man begär att föreningen genom statens försorg erhåller investeringsmedel för den fortsatta utbyggnaden samt medel för reparation och ombyggnad av en fjällstation för 9,5 milj. kr., något som inte behandlades i nämnda utredning.

Enligt vad utskottet inhämtat är avsikten att Sveriges turistråd skall ha en diskussion med STF om föreningens bidrag och att de frågor som motionärerna aktualiserar beträffande kapitalförsörjningen till STF kommer att behandlas i samband med dessa överläggningar.

Driftskostnadsbidraget till STF:s fjällverksamhet för innevarande budgetår uppgår till 650 000 kr. Enligt vad utskottet inhämtat kan man utgå från att bidraget för nästa budgetår kommer att räknas upp med ca 3 %, vilket är en uppräkning av samma storlek som sker i fråga om andra liknande bidrag.

Med hänvisning till det anförda påkallar enligt utskottets mening motion 373 inte någon riksdagens åtgärd.

Turismföretag

I motion 1825 (m) behandlas gränsdragningsproblemen mellan turismföretagen och stat/kommun. Motionärerna menar att kommunerna alltför ofta tar på sig uppgifter som egentligen skulle hanteras av företag och vice versa. Motionärerna framhåller att turismföretagen gör stora investeringar i infrastruktur, dvs. vatten och avlopp, vägar, parkeringsplatser, spår och leder m. m. Motionärerna menar att kommunerna står för den typen av investeringar i infrastruktur då det gäller exempelvis industriområden. I motionen hemställs att riksdagen hos regeringen skall begära förslag till åtgärder för att komma till rätta med gränsdragningsproblemen mellan turismföretag och stat/kommun.

I inledningen har utskottet redovisat att det skall göras en branschstudie som skall analysera turistnäringens ekonomiska förutsättningar och problem samt lämna förslag till åtgärder för att förbättra turistnäringens villkor utan att beroendet av olika statliga stödformer ökar.

Utskottet vill också hänvisa till att stat-kommunberedningen enligt sina direktiv (Dir. 1983:30) bl. a. skall analysera erfarenheterna av de kommunala näringslivsinsatserna och belysa konsekvenser av olika kommunala kompetensgränser inom näringslivet.

Utskottet anser med hänvisning till det anförda att någon särskild framställning till regeringen med anledning av motion 1825 inte är erforderlig.

Utlandsturism m. m.

Motionerna 1497 (c) och 2766 (fp, c) behandlar frågor om en effektivare samverkan i marknadsföringen av Sverige utomlands i syfte att öka antalet utländska turister till Sverige. Som lämpliga samarbetspartners till Sveriges turistråd nämns bl. a. Sveriges exportråd, turistbranschen, industrin m. fl. I motion 1497 föreslås även en ökad satsning på svenska kulturevenemang utomlands. I motionen framhålls även vikten av att prisbilliga paketresor till Sverige tas fram. I motion 2766 behandlas, utöver det ovan angivna, frågan om en ökad marknadsföringssamordning med övriga nordiska länder. Motionärerna menar att en gemensam satsning särskilt på USA-marknaden bör kunna leda till större framgångar för turistresor till de nordiska länderna.

Enligt vad utskottet inhämtat har Sveriges turistråd en rad samarbetsprojekt med såväl turistbranschen som med Sveriges exportråd, svenska institutioner utomlands, svensk industri och utländska företag. Dessa samarbetsprojekt och kampanjer för Sverige som turistland är i största utsträckning inriktade på speciella marknader, länder eller områden. Marknadsföringsinsatser av mer generell karaktär görs också.

I april 1985 arrangerar Turistrådet exempelvis Swedish Workshop 1985. Detta är en säljkonferens för researrangörer. Syftet med konferensen som hålls i Borlänge är att främja svensk turistnärings produktutbud på den europeiska marknaden. Ca 120 svenska företag, hotellkedjor, transportföretag, s. k. incoming operators, biluthyrningsföretag och regionala turistorganisationer deltar med konkreta produkter. Turistrådet har bjudit in ca 200 researrangörer från de marknader som Turistrådet har bearbetat utomlands. Även från Sverige har researrangörer inbjudits.

Ett annat liknande arrangemang anordnas av de officiella turistorganen i Norden. I samarbete med de nationella flygbolagen och turistföretagen i de fem nordiska länderna ordnas försäljningsmässan Third Nordic Travel Mart i Stockholm under maj 1985.

Under år 1983 etablerades ett samarbete mellan Sveriges turistråd, SAS, Destination Stockholm och Västkustens turistråd på de nordiska marknaderna. Syftet är att sälja landarrangemang i Stockholm och Göteborg kopplat till de interskandinaviska lågprisflygen. Produkten skall säljas genom att BOKSER, som är Sveriges turistråds bokningS- och servicesystem, kommer att anslutas till SAS databokningssystem PNR. Kunderna kan då boka landarrangemang samtidigt med resan. Produkten kan sedan även bokas av SAS övriga försäljningskontor utanför Norden.

Då det gäller Sveriges turistråds insatser på olika marknader anser utskottet att det finns skäl lämna följande relativt utförliga redovisning.

Sveriges turistråd har, förutom huvudkontoret i Stockholm, kontor i Köpenhamn, Oslo, Helsingfors, London, Haag, Hamburg, Paris, Zürich och New York. Kontoren i Haag och Zürich drivs i samverkan med handelssekreterarna på resp. ort medan kontoret i New York drivs i viss samverkan med Turistrådets motsvarigheter i övriga Norden. Turistrådet är också representerat i Tokyo, Chicago, Los Angeles och Rio de Janeiro.

I både Danmark och Finland driver Turistrådet bl. a. kampanjer i samarbete med olika rederier. I samtliga kampanjer presenteras bokningsbara paketerbjudanden. I Norge marknadsförs vissa utvalda destinationer och områden i Sverige. Samarbetet sker med regionala turistorgan, bokningsbolag, rederier, flygbolag, hotellföretag, handel m. m.

Sveriges turistråd bearbetar för närvarande framför allt marknaderna i Västtyskland, Holland och Storbritannien. Turistrådet har då det gäller dessa och vissa övriga västeuropeiska länder under senare år prioriterat information — rikstäckande eller begränsad till vissa delar av resp. land — om Sverige som semesteralternativ. Informationen har getts via Sverige-

kataloger, annonser, presentation av arrangörers och transportföretags kataloger, medverkan i samarbete med svensk turistnäring på konferenser och fackmässor m. m. Turistrådets strategi på Europamarknaden är att rådet i samarbete med arrangörer, transportörer, svensk industri och massmedia skall ge Sverige en plats på kartan som semestermål samt att informera om det utbud av bokningsbara paketarrangemang som finns tillgängligt i resekataloger från rederier och annan turistnäring.

På västtyska marknaden planeras ett treårigt nordiskt marknadsföringsprojekt. Detta projekt ingår i den handlingsplan för ekonomisk utveckling och full sysselsättning som antagits vid Nordiska rådets session på Island i mars 1985. Projektet skall koncentreras till södra och mellersta delarna av Västtyskland. Det planeras att man i projektet skall kombinera marknadsföringsåtgärder med samnordiska kulturaktiviteter.

På USA-marknaden har Sveriges turistråds samarbetspartners framför allt varit flygbolag och turoperatörer. Tillsammans med SAS har Turistrådet bl. a. arrangerat ett 30-tal seminarier för researrangörer och ett 20-tal Skandinavienorienterade seminarier i European Travel Commissions (ETC) regi. ETC är ett samarbetsorgan för de västeuropeiska staternas turistorganisationer. Under 1983/84 påbörjades en annonskampanj tillsammans med det danska turistkontoret. Kampanjen kallades "This Time Scandinavia". Parallellt med Turistrådets kampanj hade SAS en Skandinavienkampanj som bedömdes ytterligare förstärka effekten av Turistrådets kampanj i USA. Ett tillskott i Turistrådets verksamhet i USA är dessutom de nya dansk-svenska turistkontor som i samarbete med SAS öppnats i Chicago och i Los Angeles.

I sammanhanget kan nämnas att ett av USA:s största s. k. incentiveföretag i juni 1984 valde Stockholm till prioriterad destination för 1985. Detta bedöms ha stor betydelse för intresset för Sverige.

Även i Rio de Janeiro i Brasilien finns ett dansk-svenskt samarbete med SAS. Detta samarbete har efter ett år ökat intresset för Skandinavien som resmål. I detta projekt medverkar även bl. a. Sveriges exportråd.

Japan bedöms av Turistrådet vara en intressant och växande turistmarknad. För närvarande är kontoret i Tokyo dansk-svenskt med ansvar att tillsammans med bl. a. SAS och Japan Airlines marknadsföra Skandinavien. Inom kort blir kontoret dansk-svensk-norskt.

Frågan om s. k. paketlösningar behandlades i förra årets turistproposition (prop. 1983/84:145). Utskottet framhöll i sitt betänkande (KrU 1983/84:22 s. 38) att det är angeläget med ökade insatser för att utforma och marknadsföra lättöverskådliga paketlösningar för resor inom Sverige. Utskottet pekade härvid på att ett särskilt företag — BOKSER Turistservice AB — skulle bildas med uppgift att vidareutveckla och ansvara för ett bokningssystem för turistservicen.

Enligt inhämtade uppgifter finns för bl. a. Stockholm och Göteborg s. k. paketalternativ ("Stockholmspaket" resp. "Göteborgspaket"). Dessa paket

innehåller resa, övernattningar, sevärdheter och nöjen i ett arrangemang och till särskilda priser under bl. a. veckoslut.

I de av statsmakterna angivna målen för svensk turism framhålls behovet av en effektiv marknadsföring såväl på utlandsmarknaderna som inom vårt lands gränser. I budgetpropositionen anför föredragande statsrådet att även om en glädjande ökning av turismen i vårt land kunnat konstateras under de senaste åren bör det enligt hans mening finnas förutsättningar för en betydligt kraftigare ökning, särskilt vad gäller de stora obearbetade marknaderna i de folkrika delarna av Europa. Detta är angeläget eftersom turismen har en ökande betydelse såväl för vår samhällsekonomi och bytesbalans som för sysselsättningen. Föredragande statsrådet förutsätter att visst utrymme skapas för ökade marknadsföringsinsatser inom ramen för den föreslagna uppräkningen av anslaget.

Utskottet, som ansluter sig till dessa synpunkter, konstaterar att en rad samarbetsprojekt pågår med bl. a. svenskt näringsliv och svenska institutioner utomlands samt inte minst med de övriga nordiska länderna. Det är enligt utskottets mening inte erforderligt med någon riksdagens åtgärd med anledning av motionerna 1497 eller 2766 yrkandena 1 och 2.

Motion 2477 (c) syftar till att Sverige skall bli medlem i World Tourist Organization (WTO).

Enligt vad utskottet inhämtat har frågan om Sverige skall bli medlem i WTO övervägts av regeringen vid flera tillfällen, senast år 1983. Svenska turistintressen har då ansetts vara tillgodosedda genom medverkan i OECD:s speciella turistkommitté och i European Travel Commission, som är ett samarbetsorgan för de västeuropeiska staternas turistorganisationer. Utskottet finner inte anledning att göra någon annan bedömning. Utskottet avstyrker motion 2477.

Medelsberäkningen

Jordbruksutskottet har i sitt betänkande JoU 1984/85:26 om fritt handredskapsfiske (prop. 1984/85:107) tillstyrkt regeringens förslag i nämnda proposition om att 3 milj. kr. skall anvisas till Ersättning för intrång i enskild fiskerätt m. m. Det anges i propositionen att viss del av finansieringen — ett belopp av 500 000 kr. — bör ske genom avräkning från bidragsramen för turist- och rekreationsanläggningar av riksintresse under förevarande anslag. Kulturutskottet ansluter sig till detta ställningstagande. Som en följd härav — och då utskottet inte i övrigt har något att erinra mot förslaget till medelsberäkning i budgetpropositionen — bör medelsanvisningen under anslaget till Stöd till turism och rekreation minskas med 500 000 kr. i förhållande till regeringens förslag. Under anslaget bör således anvisas 75 300 000 kr.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *medelsanvisningen*
   att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:100 till *Stöd till turism och rekreation* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 75 300 000 kr.,
2. beträffande *statliga insatser för turism och rekreation inom vissa områden*
   att riksdagen avslår
   a) motion 1984/85:1797 (Gävleborgs län),
   b) motion 1984/85:2766 yrkande 3 (Värmlands län),
   c) motion 1984/85:1521 (alpin sportanläggning i Branäs, Värmland),
3. beträffande *fjällturismen*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:373,
4. beträffande *gränsdragningsproblemen mellan turismföretag och stat/kommun*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:1825,
5. beträffande *marknadsföringen i utlandet av Sverige som turistland m. m.*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:1497 och motion 1984/85:2766 yrkandena 1 och 2,
6. beträffande *Sveriges medlemskap i World Tourist Organization (WTO)*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:2477.

Stockholm den 19 mars 1985

På kulturutskottets vägnar
INGRID SUNDBERG

Närvarande: Ingrid Sundberg (m), Ing-Marie Hansson (s), Tyra Johansson (s), Karl Boo (c), Lars-Ingvar Sörenson (s), Catarina Rönnung (s), Maja Bäckström (s), Lars Ahlmark (m), Stina Gustavsson (c), Berit Oscarsson (s), Gunnel Liljegren (m), Jan-Erik Wikström (fp), Eva Hjelmström (vpk), Anders Nilsson (s) och Håkan Stjernlöf (m).

Reservationer

1. Det statliga stödet till främjandeorganisationerna (punkt 1, mom. 3)

Ingrid Sundberg (m), Lars Ahlmark (m), Gunnel Liljegren (m), Jan-Erik Wikström (fp) och Håkan Stjernlöf (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 4 börjar "Frågan om främjandeorganisationernas" och slutar "motion 722" bort ha följande lydelse:

Förslag om en förändring av främjandeorganisationernas anknytning till RF har tidigare behandlats av riksdagen (bl. a. KrU 1983/84:13 och KrU 1983/84:22). Förslagen har därvid avvisats. Utskottet delar motionärens uppfattning att den nuvarande organisationen inte är tillfredsställande. Främjandeorganisationerna själva har påtalat att det inte är lämpligt att RF skall ha möjligheter att påverka organisationernas bidrag. Det finns risk för att det kan uppstå viss konkurrens mellan idrott och andra former för friluftsliv och friskvård.

Utskottet finner därför att den organisation som förordas i motionen — och som innebär att främjandeorganisationernas anknytning till RF upphör — snarast bör genomföras. Som anförs i motionen har några av organisationerna en nära anknytning till tävlingsverksamhet — bl. a. vissa hästsportorganisationer — och dessa bör därför, om de så önskar, få behålla anknytningen till RF.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *det statliga stödet till främjandeorganisationerna* att riksdagen med bifall till motion 1984/85:722 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

2. Kommersialismen inom idrotten (punkt 1, mom. 4)

Eva Hjelmström (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 4 börjar "Frågan om kommersialiseringen" och slutar "(yrkande 1)" bort ha följande lydelse:

Idrottsrörelsen är en folkrörelse med bred anslutning. Den har en betydelsefull social funktion genom att skapa möjligheter till gemenskap, kamratskap och vänskap. Idrott som utövas på ett riktigt sätt kan befordra folkhälsan och dämpa klassamhällets utslagningsmekanismer. Det finns dock vissa negativa tendenser inom idrotten som t. ex. utvecklingen inom elitidrotten.

Motionärerna pekar med rätta på att pengarna fått så stor betydelse inom elitidrotten att det därmed också ligger nära till hands att droger används i idrotten. Kommersialismens grepp över elitidrotten förvränger hela idrottens syfte. Skall elitidrotten spela en positiv roll för ungdomen, måste idrottsrörelsen hårt bekämpa otillåten stimulantia.

I likhet med motionärerna anser utskottet att det är nödvändigt med kraftfulla insatser från samhällets sida för att motverka utvecklingen mot kommersialism inom idrotten. Den pressade ekonomiska situation som många idrottsklubbar nu befinner sig i medför ett ökat beroende av reklam-

intäkter. Med insatser från RF och ett helt annat ekonomiskt stöd till idrotten skulle de kommersiella krafternas grepp över idrotten kunna bromsas.

Utskottet anser i likhet med vad motionärerna föreslagit att en särskild fond för idrottens främjande inrättas. Till denna fond bör alla s. k. sponsrade medel överföras och fördelas i samråd med idrottsrörelsen. Vid fördelningen av dessa medel bör breddidrotten särskilt beaktas.

Med hänsyn till vad som anförts tillstyrker utskottet motion 1834 i denna del (yrkande 1).

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *kommersialismen inom idrotten*
att riksdagen med bifall till motion 1984/85:1834 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

3. Tipsmedlens användning till idrotten (punkt 1, mom. 5)

Eva Hjelmström (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar "En snabbutredning" och slutar "i motionen" bort ha följande lydelse:

En snabbutredning av frågan om tipsmedlens användning begärs i motion 1834 (yrkande 2). Motionärerna vill att ett förslag framläggs om hur ett anslag motsvarande tipsmedlens överskott på sikt skall tillföras idrotts- och friluftslivet.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att en sådan ekonomisk satsning bör komma till stånd genom att på sikt hela behållningen av tipsmedlen lämnas till idrottsrörelsen. Det bör därför snarast utredas hur tipsmedlen kan användas inom idrottsrörelsen för att motverka de kommersiella intressena bl. a. inom elitidrotten. Vidare är det angeläget att småklubbar, kvinno- och handikappidrotten samt idrottsanläggningar i kommunerna får stöd från tipsmedlen.

Med hänsyn till vad som anförts tillstyrker utskottet yrkande 2 i motionen.

dels att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *tipsmedlens användning till idrotten*
att riksdagen med bifall till motion 1984/85:1834 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

4. Tillsättandet av en parlamentarisk utredning rörande vissa idrottsfrågor (punkt 1, mom. 6)

Eva Hjelmström (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar "Motionärerna hemställer" och på s. 6 slutar "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Motionärerna bakom motion 1834 hemställer om tillsättandet av en parlamentarisk utredning som skall överväga formerna för de samhällsinsatser som behövs för att kommersialismens grepp över idrotten skall brytas. Motionärerna vill också att utredningen skall överväga någon form av statliga stipendier som alternativ till förmåner som nu erhålls i det kommersiella systemet och för att ge tryggare förhållanden för idrottsutövarna. Utredningen skall också pröva hur elitidrottare kan ges trygghet efter den aktiva perioden (yrkande 3).

Utskottet finner förslaget i motionen välmotiverat. Den rapport som utarbetats av Riksidrottsförbundets arbetsgrupp angående idrottens kommersialisering visar inte på några nya vägar. Den av utskottet förordade utredningen bör som föreslås i motionen även ta upp frågan om statliga stipendieformer för idrottsutövare på elitnivå samt lägga fram förslag till åtgärder för hur elitidrottsmän kan ges social trygghet efter den aktiva perioden.

Med hänvisning till vad som anförts tillstyrker utskottet yrkande 3 i motion 1834.

dels att utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

6. beträffande *tillsättandet av en parlamentarisk utredning rörande vissa idrottsfrågor*
   att riksdagen med bifall till motion 1984/85:1834 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

5. Medelsanvisningen (punkt 2, mom. 1)

Ingrid Sundberg (m), Karl Boo (c), Lars Ahlmark (m), Stina Gustavsson (c), Gunnel Liljegren (m), Jan-Erik Wikström (fp) och Håkan Stjernlöf (m) anser — under förutsättning av bifall till res. 1 i jordbruksutskottets betänkande JoU 1984/85:26 —

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 16 börjar "Jordbruksutskottet har" och slutar "75 300 000 kr." bort ha följande lydelse:

I proposition 1984/85:107 om ändring i lagen (1950:596) om rätt till fiske m. m. (fritt handredskapsfiske) har regeringen föreslagit att 3 milj. kr. skall anvisas till Ersättning för intrång i enskild fiskerätt m. m. Det anges i propositionen att viss del av finansieringen — ett belopp av 500 000 kr. — bör ske genom avräkning från bidragsramen för turist- och rekreationsanläggningar av riksintresse under förevarande anslag.

I en vid jordbruksutskottets betänkande JoU 1984/85:26 i ärendet fogad reservation (nr 1) yrkas avslag på bl. a. förslaget till medelsanvisningen i propositionen. Utskottet ansluter sig till ifrågavarande reservation. Det finns därför enligt utskottets mening inte anledning att skära ner angivna bidragsram. Då utskottet inte heller i övrigt har något att erinra mot regeringens förslag till medelsanvisning tillstyrker utskottet regeringens

förslag i budgetpropositionen. Således bör riksdagen under anslaget anvisa 75 800 000 kr.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *medelsanvisningen*
   att riksdagen till *Stöd till turism och rekreation* för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 75 800 000 kr.,

6. Fjällturismen (punkt 2, mom. 3)

Jan-Erik Wikström (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 12 börjar "Enligt vad utskottet inhämtat är" och på s. 13 slutar "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet har inhämtat att avsikten är att Sveriges turistråd skall ha en diskussion med STF om föreningens bidrag och att de frågor som motionärerna aktualiserar beträffande kapitalförsörjningen till STF kommer att behandlas i samband med dessa överläggningar. Sedan resultatet av dessa överläggningar redovisats bör regeringen i en positiv anda pröva frågan om kapitalförsörjningen till STF:s fjällanläggningar. Dessa måste kunna drivas vidare enligt den filosofi om låga priser och relativ avsaknad av lyx som hittills karaktäriserat dem. Det är därför nödvändigt att tillskjuta medel från det allmänna för att utbyggnaden skall komma till stånd.

Driftkostnadsbidraget till STF:s fjällanläggningar för innevarande år uppgår till 650 000 kr. STF har begärt att detta bidrag skall höjas till 850 000 kr. i 1980 års penningvärde. Utskottet anser i likhet med motionärerna att det är angeläget att STF erhåller de medel föreningen begärt. Höjningen av bidraget bör kunna komma till stånd genom en omfördelning inom den totala anslagsramen.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *fjällturismen*
   att riksdagen med anledning av motion 1984/85:373 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

Särskilda yttranden

1. Turistrådets strukturplan och industriverkets branschstudie (punkt 2)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark, Gunnel Liljegren och Håkan Stjernlöf (alla m) anför:

Vi vill i detta sammanhang erinra om att vi i en reservation till kulturutskottets betänkande KrU 1983/84:22 avstyrkt förslaget i proposition

1983/84:145 om utarbetande av en strukturplan. Vi reserverade oss också emot att industriverket fick i uppdrag att genomföra en branschstudie inom turistnäringen. Enligt vår uppfattning var det något som borde ingå i Turistrådets normala arbete.

Vi vidhåller vår inställning men vid prövningen av de nu aktuella frågorna har vi att utgå från att riksdagens majoritet i nämnda ärende godtog att Turistrådet skall utarbeta en strukturplan och industriverket en branschstudie.

2. Statliga insatser för visst turistprojekt (punkt 2, mom. 2 c)

Karl Boo (c), Stina Gustavsson (c) och Jan-Erik Wikström (fp) anför:

Vid behandlingen av regeringens turismproposition föregående år reserverade vi oss mot beslutet att Turistrådet skulle göra en strukturplan. Vidare ansåg vi att branschstudien var att betrakta som normal arbetsuppgift för Sveriges turistråd. Någon särskild branschstudie utförd av industriverket var däremot enligt vår mening inte påkallad.

De pågående arbetena med branschstudien och strukturplanen får enligt vår mening inte fördröja angelägna satsningar på turism och rekreation. Det s. k. Branäsprojektet synes uppfylla kravet för statligt stöd genom att det leder till stadigvarande sysselsättning samtidigt som det tillgodoser rekreations- och turismintressen.

Vi utgår från att ansökningen om statligt stöd till Branäsprojektet behandlas utan att den fördröjs av pågående arbete med strukturplan.

Innehåll

Inledning 1
Sammanfattning 1
Stöd till idrotten 1
Motioner 1
Utskottet 2
Insatser mot doping 3
Stödet till främjandeorganisationerna 3
Kommersialismen inom idrotten, m. m. 4
Förbudet mot professionell boxning 6
Hemställan 8

Stöd till turism och rekreation 8
Motioner 8
Utskottet 9
Inledning 9
Regionala frågor 11
Fjällturismen 12
Turismföretag 13
Utlandsturism m. m. 13
Medelsberäkningen 16
Hemställan 17

Reservationer
1. Det statliga stödet till främjandeorganisationerna (m, fp) 17
2. Kommersialismen inom idrotten (vpk) 18
3. Tipsmedlens användning till idrotten (vpk) 19
4. Tillsättandet av en parlamentarisk utredning rörande vissa idrottsfrågor (vpk) 19
5. Medelsanvisningen (m, c, fp) 20
6. Fjällturismen (fp) 21

Särskilda yttranden
1. Turistrådets strukturplan och industriverkets branschstudie (m) 21
2. Statliga insatser för visst turistprojekt (c, fp) 22

Liber Tryck AB Stockholm 1985